

เทศน์เช้า วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๑

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ฟังธรรมนะ ฟังธรรมเพื่อสัจธรรม เห็นใหม่ สูงสุดสู่สามัญ สูงสุดสู่สามัญ ถ้าเป็นความจริงแล้วเรียบง่าย ถ้าเป็นความจริงแล้วไม่มีกตিকাใดๆ ทั้งสิ้น คำว่า “กตিকা” กติกานี้เอาไว้บังคับคนมีกิเลสใจ คนเห็นแก่ตัว คนเบียดเบียนคนอื่น คนเอาวัดเอาเปรียบคนอื่น มันต้องมีกฎระเบียบขึ้นมาเพื่อความเสมอภาค ความเสมอภาคขึ้นมา

พระก็มาจากคนๆ ถ้าพระมาจากคน พระก็ปรารถนาความสุขเหมือนกัน แต่ปรารถนาความสุข เวลาพระบวชมาแล้วคิดว่าจะกินดีอยู่ดีเพื่อความสุขของตน มันอยู่ไปแล้วใจมันร้อนทั้งนั้นนะ

แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเราอยู่ป่าอยู่เขาขึ้นมา ดูลี หลวงปู่หล้า หลวงตาท่านเล่าประจำ บิณฑบาตมาได้สิ่งใดที่ถูกต้องใจโยนเข้าป่าๆ โยนเข้าป่าเพื่ออะไร สู้กับกิเลสของตนใจ ใครบ้างที่ไม่อยากกินอาหารที่ถูกต้อง

ความถูกต้องๆ เด็กคนไหนก็แล้วแต่ ด้วยวัฒนธรรม วัฒนธรรมของใครก็แล้วแต่ ตั้งแต่เด็กมาพ่อแม่เลี้ยงดูมาอย่างไรมันจะชอบกินอาหารแบบนั้น วัฒนธรรมการกินใจ มันไม่ใช่มีใครสูงกว่าดีกว่าหรอก แต่เป็นเพราะความเคยชิน เพราะความเคยชินขึ้นมา พอมันได้สิ่งใดมามันก็ปรารถนาสิ่งนั้น เวลาท่านจะแก้กิเลสของท่าน ท่านจับโยนทิ้งๆ เอาแต่สิ่งที่มีมันไม่ดี เอาแต่สิ่งที่ดีมันไม่ต้องการ

เวลาหลวงตาท่านจะฉันอาหารของท่าน ท่านบอกเลย ให้แค่นี้ เพราะท่านจะภาวนา ให้แค่นี้ ๕ คำ ๓ คำ ๒ คำ ให้แค่นี้ ไม่ให้มากกว่านี้

นี่เราบอกว่าเราอยากได้อยู่สุขอยู่สบาย อยู่สุขอยู่สบาย พระก็มาจากคน พระก็ต้องปรารถนาความสุขเหมือนกัน ถ้าปรารถนาความสุข ความสุขมันมาจากไหน ความสุขก็ท้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี ถ้าใครเกิดภาวนามยปัญญาขึ้นมา

ชำระล้างกิเลสของใจของตนแล้ว สูงสุดสู่สามัญ สู่สามัญคือว่ามันไม่มีสิ่งใดมีค่าเท่ากับธรรมะ
ในใจของครูบาอาจารย์ของเรา

ธรรมะที่มีคุณค่ามันเกิดมาจากไหน เกิดจากศีล สมาธิ ปัญญา คุณค่าธรรมะเกิดมาจาก
ไหน เกิดมาจากคนที่มีหัวใจ หัวใจนี้มันสัมผัสธรรมได้ๆ ความทุกข์ความยาก ใจนี้สัมผัสทั้งนั้น
ความดีความงาม ความสุข ใจนี้สัมผัสทั้งนั้น ใจของเราเป็นผู้สัมผัส ใจของเราเป็นผู้สัมผัส ใจ
ของเรานี้ ใจของเรามีคุณค่า ถ้ามีคุณค่าขึ้นมา

ดูกิเลสค้นหาความทะยานอยากมันครอบงำมัน เวลาครอบงำมันนะ อยากได้โดยวุฒิ
ภาวะมันอ่อนแอใจ อยากได้ๆ อยากได้อะไร สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง สิ่งใดเป็นอนิจจัง สิ่ง
นั้นเป็นทุกข์ สิ่งใดเป็นทุกข์ ความทุกข์ความยาก คนเวลาพลัดพรากจากกันนะ จะเป็นจะตาย
นะ น้ำตานี้ท่วมทุ่งเลยนะ สองวันมันเลิกแล้ว สองวันมันไปหาคนใหม่แล้ว นี่ไง ความทุกข์เป็น
อนัตตา มันไม่อยู่กับมึงหรอก แต่เวลามันอยู่ อยู่เพราะว่าความโง่ พอโง่ขึ้นมาไปผูกพันกับสิ่งนั้น
นี่ไง สิ่งนั้นถ้ามีสติปัญญา ทุกข์มันเป็นอนัตตา อนัตตาเป็นอย่างไร

นี่ไง พระก็มาจากคน พระปรารธนาความสุขเหมือนกัน แต่ความสุขของพระนะ ถ้าทำได้
ตามท้องคัมภีร์พระเจ้าสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ เวลาศึกษาแล้วมหัศจรรย์นะ นี่มันฆ่ากิเลสๆ ใจ
บุคลาธิษฐาน เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฆ่ามาร ตอนนั่งบัลลังก์ เวลาพญามารมา
ผจญ “เราทำได้บุญกุศลมามากมหาศาล อ่างแม่พระธรณีนี้เป็นพยาน” แม่พระธรณีปีบมวยผมนะ
มารตายหมดเลย

เราไปจ้างน้ำบาดาลเจาะเลยนะ เอน้ำท่วมให้ตายให้หมดเลย มันไม่ตายหรอกกิเลสนะ
เขาเอาไว้ทำการเกษตรกรรม เอาไว้ใช้สอย

นั่นเป็นบุคลาธิษฐาน เป็นธรรมะอันหนึ่ง เห็นไหม พิณสามสายๆ ถ้าตีไปมันก็ขาด
หย่อนไปมันก็ไม่ดัง พอดีๆ พอดีนี่มันเป็นธรรมาธิษฐานให้ได้คิด ให้ได้จงใจ ให้จงสนเท่ห์
ให้เฉลียวใจ ให้เราได้ดีนะ ให้เราได้ดี ให้เราได้ดีย้อนกลับมาในมุมมองของเรา ให้สติปัญญา
เราเกิดขึ้นมา

สติปัญญาเกิดขึ้นมา สิ่งที่มีคุณค่าๆ คุณธรรมนะ ถ้ามีคุณธรรมขึ้นมา มารยาทก็พอแล้ว
แหละ หนึ่ง มีมารยาท เรามีน้ำใจต่อกัน สิ่งใดที่เขาปรารธนาได้ก่อน ให้เขาไป เราเอาเท่าที่เรา

พอใช้พอสอยของเรา นี่พูดถึงว่าการแสวงหาทางโลกนะ แล้วเรามีเวลาแล้วหายใจเข้านี่ก็พุดหายใจออกนี่ก็โธ

คนนะ ถ้ามีสติปัญญา เข้าขึ้นมาเขาออกกำลังกายของเขาเพื่อให้สุขภาพกายเขาแข็งแรง เขาจะได้ไม่เจ็บไข้ได้ป่วย เราเป็นผู้ที่ฉลาดมีสติสัมปชัญญะ หายใจเข้านี่ก็พุดหายใจออกนี่ก็โธ เราจะรักษาหัวใจของเราตลอดเวลา เราจะไม่ปล่อยหัวใจของเราให้กิเลสตัดทอนความทะยานอยากมันครอบงำ ถ้าหายใจเข้านี่ก็พุดหายใจออกนี่ก็โธได้แสดงว่าเรามีสติ เรามีสติ เราระลึกถึงตัวเราได้ สิ่งที่มีคุณค่าที่สุดคือหัวใจของเรา นะ คือชีวิตของเรานี้ ถ้าตายแล้วจบนะ

นี่ไง คุณสิ อาฬารดาบส อุทกดาบส องศ์สมเด็จพระเจ้าสัมมาสัมพุทธเจ้าเคยไปศึกษากับเขา เวลาระลึกถึงว่าจะสอนใครก่อนๆ เพราะเคยศึกษากับเขา แสดงว่าเขามีน้ำใจ เขามีสมาบัติ ๖ สมาบัติ ๘ ควรสอนเขาก่อน พอกำหนดดูแล้ว อ้อ! เขาเพิ่งตายไปเมื่อวานนี้ เวลาคนตายไปแล้วหมดโอกาสนะ

แล้วก็มีคนเขาบอกว่าองศ์สมเด็จพระเจ้าอนาคตังสญาณ องศ์สมเด็จพระเจ้าสัมมาสัมพุทธเจ้าสอน ๓ โลกธาตุ ทำไมองศ์สมเด็จพระเจ้าสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ตามไปสอนอุทกดาบส อาฬารดาบสละ

เวลาเขาตายไปแล้วเขาไปเกิดเป็นคนใหม่ นะ จิตของอาฬารดาบส อุทกดาบสไปเกิดเป็นพรหม ถ้าเกิดเป็นพรหมมันก็มีทิฏฐิมานะขึ้นมา เห็นใหม่ เวลาองศ์สมเด็จพระเจ้าสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านไปแสดงธรรม “พรหม เธอจำเราได้ไหมเราเป็นพระพุทธรเจ้า” มันจำไม่ได้หรอก มันจำของมันไม่ได้ มันไม่รู้

นี่ไง ที่ว่าไม่ไปสอนๆ ไม่ใช่ว่าไม่ไปสอนเพราะว่าองศ์สมเด็จพระเจ้าสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่รู้ ไม่ไปสอนเพราะว่าโอกาสของเขาได้แปรสภาพของเขาได้เป็นภพชาติใหม่ขึ้นมา ภพชาติใหม่ขึ้นมา ถ้าเขามีवासนาขึ้นมาเขาก็เป็นคนที่มีความธรรม ถ้าคนที่จิตใจเป็นธรรม ถ้าเขามีทิฏฐิมานะ เขามีกิเลสสูงส่ง เขามีอื้อโก้ เขาบอกว่าเขายิ่งใหญ่ เอ็งจะมาสอนอะไรข้า ข้าเป็นพรหมนะมึง เอ็งเป็นมนุษย์ เอ็งมาสอนอะไรข้า

นี่ไง เวลาคนถาม ถามมาเรื่อยเปื่อย ใ้เราเวลาถามมานะ ทำไมเป็นอย่างนั้นๆ

อ้าว! ก็เราไม่เป็นพระพุทธเจ้ารู้ได้อย่างไรละ พระพุทธเจ้ารู้ นี่ไง พระพุทธเจ้าถึงไม่ได้ไปสอน

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่มีค่าที่สุดคือชีวิตของเราละ ถ้าเรามีชีวิตของเรา อดีตอนาคต สิ่งที่ผ่านมาเป็นอดีตทั้งนั้นนะ อดีตที่มันทำมาๆ ทำมาให้เรามาเกิดเป็นมนุษย์เกิดมาพบพระพุทธศาสนา อนาคตจะหวังมั่งหวังรวยยิ่งใหญ่

เอาปัจจุบันนี้ เอาเป็นความดีตรงนี้ ถ้าเอาความดีตรงนี้นะ ถ้ามีสติปัญญาขึ้นมาจะมันสุดยอด สุดยอดหนึ่ง คุณดูแลหัวใจของเราไม่ให้ทุกข์ก่อน แล้วพอไม่ให้ทุกข์แล้ว พฤติกรรมความเป็นอยู่ของเรามันก็จบไป

คูลี คนโลภมาก คนเห็นแก่ตัว คนทำลายเขา น่าเกลียด แล้วผลออกมาคือเป็นบาปอกุศลสร้างแต่เวรแต่กรรมในใจของเขา แล้วเขาได้มา เขาได้มานะ แล้วสุดท้ายแล้วไอ้เวรกรรมนั้นมันเป็นอย่างไรว

แต่ถ้าของเราละ เรามีสติปัญญาของเรา ได้มากได้น้อยมีสติปัญญาเท่าทัน ได้มากได้น้อยก็สิทธิ์ของเรา ได้มากได้น้อยก็น้ำพักน้ำแรงของเรา น้ำพักน้ำแรงก็เป็นสมบัติของเรา สมบัติของเรามันสุจริตได้มาโดยธรรม เรามีอำนาจวาสนาแค่นี้ ถ้าเรามีสติปัญญามากกว่านี้ เราก็แสวงหาได้มากกว่านี้ ถ้ามากกว่านี้ขึ้นมา เราก็รักษาของเราด้วยสมบัติของเรา

ถ้ามีสติปัญญาขึ้นมา เราเสียสละเพื่อเป็นสาธารณะ เพื่อประโยชน์ประโยชน์กับสังคม ใครที่ทุกข์ที่อยากได้เจ็จจันจากเราไป เขาก็มีน้ำใจคิดถึงเรา เวลาเราทุกข์เราอยากถ้ามีใครมาช่วยเหลือเจ็จจันเรา เราจะฝังใจเลยว่าคนนั้นมีบุญคุณต่อเราๆ ถ้ามันเกิดขึ้นมา เราสร้างบารมีแบบของเราอย่างนี้ แล้วสิ่งนี้เป็นแค่สมบัติทางโลก ถ้ามีสติปัญญามันเท่าทัน สติปัญญามันมีประโยชน์อย่างนี้ ประโยชน์นี้ไม่ให้เกิดมันปอกลอก ไม่ให้เกิดมันเหยียบย่ำหัวใจของเรา

แล้วถ้ามีสติปัญญา เรามีการกระทำขึ้นมา มีสติ มีสมาธิ มีปัญญาขึ้นมา นี่อริยทรัพย์ทรัพย์อย่างนี้ที่มันเกิดขึ้นมา เกิดขึ้นมาจากหัวใจของเรา เห็นไหม

ทรัพย์สมบัติที่เราหาได้ เราพอใจได้ สิ่งใดจะเป็นทรัพย์ที่มีคุณค่า แต่ถ้าจิตเรามีสมาธิมีปัญญาขึ้นมา ที่มันมีค่าๆ มันรู้เท่าทันขนาดนั้นนะ นี่พูดถึงโลกียปัญญา ปัญญาที่ศึกษาธรรมะ

ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าเราฝึกฝนของเรา ถ้าจิตเป็นสมาธิขึ้นมาได้ สุขอื่นใด เท่ากับจิตสงบไม่มีนะ แล้วจะเห็นคุณค่ามาก คนที่ทำสมาธิได้ ทำสมาธิได้จะกราบไหว้องค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยหัวใจ ระลึกถึง อู้อู้อู! สูดยอๆ นี่สิ่งที่มีคุณค่าไง ไก่ได้พลอยๆ ไง เราเอาพลอยไปให้ไก่ ไก่มันไม่รับรู้หรอก

ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นประเพณีวัฒนธรรมนะ นี่เรายังดี เรายัง เชื่อปุ่ยาตายายของเรา เราเชื่อตามประเพณีของเรา เราทำบุญแล้วได้บุญ แต่บุญมันเป็น อย่างไร ถ้ามว่า ทำบุญแล้วได้บุญอย่างไร บุญตัวมันเป็นอย่างไร บุญมันตัวกลมๆ ตัวแบนๆ บุญเป็นอย่างไร

บุญก็คือความสุขใจ บุญก็คือความรู้เท่า บุญที่มีอำนาจวาสนาบารมีที่มีการจุนเจือต่อกันไง นี่มันเป็นบุญๆ ไง แล้วถ้าเป็นคุณธรรมในใจของเรา มันมีศีล มีสมาธิ มีปัญญาขึ้นมา มันยังมีคุณค่ามากกว่านั้น ถ้ามีคุณค่าขึ้นมาดีกว่านั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นร่มโพธิ์ร่มไทร สอน ๓ แดนโลกธาตุ โลกมนุษย์ โลก เทวดา อินทร์ พรหม นี่สอน ๓ โลกธาตุ

นี่ไง อย่างที่ว่า อาฬารดาบส อุทกดาบสมาเป็นพรหมแล้ว ทำไมองค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ไปสอน

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรม เทวดา อินทร์ พรหมมาฟังเทศน์ พรหมถ้าเป็นสัมมาทิฏฐิ พรหมที่เขาอยากจะพ้นจากทุกข์ มันมีสัมมาทิฏฐิ มิจฉาทิฏฐิ สัมมาทิฏฐิคือคนเห็น คนเข้าใจ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธัมมจักขุ เทวดา อินทร์ พรหมส่งข่าวเป็นชั้นๆ ขึ้นไป ที่ส่งข่าวเป็นชั้นๆ ขึ้นไป ถ้าเขาเป็นสัมมาทิฏฐิ สัมมาทิฏฐิคือ คนแสวงหา คนหาคุณงามความดี เรามีทรัพย์สมบัติอยู่เท่านี้ ถ้าเรามีสมบัติมากกว่านี้ควรจะ เป็นอย่างไร เรามีคุณธรรมขนาดนี้ ถ้าเราจะเจริญงอกงามขึ้นมาเป็นอย่างไร ถ้าเรายังมีทุกข์อยู่ในหัวใจ ถ้าทุกข์มันพ้นจากเราไปแล้ว ทุกข์อันละเอียดยังมีอยู่อีกหรือไม่ ค้นหาขึ้นไปนะ

คนที่มีสัมมาทิฏฐิเขามีสติมีปัญญา เขาชวนชวนหาคุณงามความดีต่อเนื่องขึ้นไป ถ้า เป็นเทวดา อินทร์ พรหมที่เป็นสัมมาทิฏฐิจะมาฟังเทศน์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าเทวดา อินทร์ พรหมที่เป็นมิจฉาทิฏฐิ ดูสิ มันก็จงล้างจงผลาญทำลายกัน

การทำลายกันนะ ในทุกสังคมมีทั้งคนดีและคนเลวใจ สิ่งต่างๆ มันมีของมันอยู่อย่างนั้น ถ้าเป็นความดี นี่ใจ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาสอน ๓ แดนโลกธาตุ สอน ๓ แดนโลกธาตุ

มนุษย์คนหนึ่งเวลาทำความสงบของใจขึ้นมา ถ้ามีคุณธรรมขึ้นมาในหัวใจ เห็นไหม เราก็เหมือนกัน เราก็เป็นมนุษย์คนหนึ่ง ถ้าเราทำของเราขึ้นมาเป็นความจริงขึ้นมาในใจของเรา มันมีค่า มีค่าอย่างนี้ มีค่ามากๆ มีค่ามากๆ แล้วเรา ถ้าเรามองข้าม เหมือนเราถูกตัวเราเองนะ

นี่เวลาหลวงตาทำนพุตเราซึ่งมาก “หัวใจเรียกร้องความช่วยเหลือ หัวใจเรียกร้องความช่วยเหลือ”

เวลาทางโลกกัน ไปร้องศูนย์ดำรงไม่ทำ ศูนย์ดำรงไม่ทำ ไปร้องมันเถอะ มันไม่ทำหรอก นี่เวลามันเดือดร้อนขึ้นมา ก็ไปร้องศูนย์ดำรงไม่ทำ ไปร้องอยู่นั่นนะ ร้องขอความเป็นธรรมๆ

นี่ใจ จิตใจเรียกร้องความช่วยเหลือ เรียกร้องความช่วยเหลือจะไปร้องใคร เวลาไปฟังธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมปรารภหรือสัตว์ชนสัตว์ นี่เวลาชักนำ ชักนำพระองค์คุณมาลจากเป็นมหาโจรจนเป็นพระอรหันต์ นี่ใจ ด้วยอะไร ก็ด้วยธรรมไง ด้วยการชักนำไง จะไปให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอา มรรคเอาผลยัดเข้าไปในหัวใจอย่างไร จะให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำให้เป็นพระอรหันต์ขึ้นมามันเป็นไปไม่ได้

นี่ใจ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะรู้สัตว์ชนสัตว์ รู้สัตว์ชนสัตว์ด้วยวิธีการรู้สัตว์ชนสัตว์ด้วยดำรงชีพเป็นตัวอย่าง รู้สัตว์ชนสัตว์ด้วยคุณธรรม รู้สัตว์ชนสัตว์ด้วยธรรมวินัย รู้สัตว์ชนสัตว์ด้วยประเพณีวัฒนธรรม แล้วตัดแปลงหัวใจของเราๆ ถ้าเรามีสติปัญญาขึ้นมา เราจะตัดแปลงหัวใจของเรา มีการกระทำของเราขึ้นมา หัวใจนี้มันทำขึ้นมาให้มันเป็นประโยชน์ขึ้นมา เห็นไหม ถ้ามันจะสูงสุด มันสูงสุดอย่างนี้

เราเกิดเป็นมนุษย์นะ เกิดมาทุกข์ๆ ยากๆ เกิดมานี้เรื่องอริยสัจ ในสโมสรรสนิบาตทุกดวงใจว่าแห้ว เรายืนยันตลอด คนที่เกิดมาทั้งหมดทุกข์หมดเลย ไม่มีใครมีความสุขแม้แต่คนเดียว ยืนยัน จะมั่งมีศรีสุขขนาดไหนก็อมทุกข์ทั้งนั้นนะ ทุกข์ ทุกข์เป็นสัจจะ ทุกข์เป็นความจริง แล้วเราเกิดมาทำไมละ

เราห้ามไม่ได้ มันเป็นผลของวิภวภูฏะ ในเมื่อมีจิตวิญญูญาณ จิตวิญญูญาณต้องแปรสภาพ ต้องเปลี่ยนแปลงมันไปตลอดเวลาด้วยอำนาจของกรรมดีและกรรมชั่ว กรรมดีก็เกิดดี กรรมชั่วก็เกิดมาทุกข์ๆ ยากๆ กรรมมากก็ตกนรกอเวจีไป แล้วมันฟื้นมา มันเป็นของมันอยู่อย่างนั้น แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้สุดยอด หักเป็นวิวิภวภูฏะ ออกจากวิภวภูฏะได้ แต่ออกจากวิภวภูฏะได้มันต้องคนที่มึสติมีปัญญามีความมั่นคง แล้วชวนชวายของเรา

เราเกิดเป็นมนุษย์นะ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา นี่ทรัพย์สมบัติมหาศาลเลย เหมือนคนที่มีโอกาส สังเกตได้ไหม คนสมัครงานถ้าได้งานแล้วมันดีใจ นี่ก็เหมือนกัน เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราได้งานแล้วละ แต่เราทำงานนั้นได้หรือไม่ เราจะยืนยันจะความจริงในใจของเราให้เป็นประจักษ์พยานในใจเราหรือไม่

ศีล สมาธิ ปัญญานะ มันเป็นประจักษ์พยานกลางหัวใจของเราละ คนที่ทำได้ ปัดจัดตั้ง สันติภูฏิสโกเป็นประจักษ์พยานเลย สดๆ ร้อนๆ สดๆ ร้อนๆ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสดๆ ร้อนๆ สมาธิก็สดๆ ร้อนๆ สดๆ ร้อนๆ ต่อเมื่อเราทำขึ้นมาได้ไง

เวลาไปทานอาหาร สิ่งอาหารก็ต้องสดๆ ร้อนๆ ต้องควั่นขึ้นเลย ต้องทำสดๆ อาหารมันถึงมีรสมีชาติ นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเป็นขึ้นมา เป็นขึ้นมากกลางหัวใจสดๆ ร้อนๆ มันเป็นขึ้นมากกลางหัวใจเลย แล้วมันเป็นขึ้นมา เป็นขึ้นมาด้วยอะไร เป็นขึ้นมาด้วยความขยันด้วยความหมั่นเพียร ด้วยสติด้วยปัญญาของเราละ ด้วยสติด้วยปัญญาของเรา

เวลาครูบาอาจารย์ของเรา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอตทัคคะ ๘๐ องค์ พระอรหันต์เหมือนกัน ความสิ้นสุดกิเลสเป็นพระอรหันต์มาด้วยกันทั้งสิ้น แต่จริตนิสัยไม่เหมือนกัน ความถนัดไม่เหมือนกัน ใ้ความถนัดนั้นมันจบไปแล้วแหละ ขอให้สิ้นกิเลสก่อน ถ้าสิ้นกิเลสแล้วมันไม่มีมารยาสาไทย ไม่มีเล่ห์กล ไม่มีลับลมคมใน ไม่มีหรรอก

เล่ห์กล ลับลมคมในต่างๆ มันก็เป็นเรื่องของกิเลส แล้วถ้าชำระกิเลสไปแล้วมันไม่มีเล่ห์กล ไม่มีลับลมคมใน ไม่มีเบื้องหน้าเบื้องหลัง มันทำอะไรด้วยความบริสุทธิ์ผุดผ่อง แล้วทำขึ้นมาแต่ความถนัดมันแตกต่างกัน

นี่ย้อนกลับมาเรานี่แหละ ย้อนกลับมาที่ว่า นี่ไง ถ้ามันเป็นจิตนิสัย ถ้ามันเป็นชำระล้างกิเลส มันก็ด้วยมรรคด้วยผลเหมือนกัน ด้วยศีล ด้วยสมาธิ ด้วยปัญญาเหมือนกัน แต่ด้วยศีล ด้วยสมาธิ ด้วยปัญญาของมันก็ด้วยจิตนิสัย

คนที่บ้านใหญ่ คนที่สร้างบุญญาธิการมา เขาก็ต้องพยายามขวนขวายของเขา คนเรามีอำนาจวาสนาบารมี กระทบห้องหอ เราก็ทำกระทบห้องหอของเราให้พออยู่พออาศัย นี่มีการกระทำของมันขึ้นไป ถ้ามันเป็นความจริง มันเป็นแบบนี้ ถ้าเป็นแบบนี้ มีการกระทำขึ้นมา มันถึงเป็นประจักษ์เป็นพยานเป็นความจริงในใจของตน มันถึงเป็นประจักษ์พยานในใจใจ เป็นปัดจัตตัง เป็นสันติปฏิฐานโก

ถ้าไม่มีประจักษ์พยานขึ้นมา ไม่เป็นความจริงขึ้นมา มันพูดไปเถอะ กิเลสมันล่อมันหลอก มันเล่ห์มันกลนะ มันพลิกมันแพลง ปลิ้นปล้อนอยู่อย่างนั้นนะ มันไม่เป็นความจริงขึ้นมาได้หรอก

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าศึกษามาเพื่อฆ่ากิเลส ไม่ใช่ศึกษามากิเลส บังเงา อ่างธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วตัวเองก็ซ่อนเร้นอยู่ข้างหลัง มันเป็นเรื่องกิจ เป็นกระแสสังคมไปนั้นนะ นั่นมันก็เป็นเรื่องโลกๆ ไปทั้งนั้นนะ นี่ไง นี่กระแสโลก คนโง่ คนฉลาด คนโง่มากหรือคนฉลาดมาก เขาโคกับชนโค ถ้าเราฉลาดใช่ไหม กาลามสูตร ไม่เชื่อใดๆ ทั้งสิ้น ในเมื่อสถานะบริษัท ๔ ถ้าสถานะเขาสูงส่งกว่าก็สาธุ มันก็เป็นสิทธิ์ของเขา มันเป็นสิทธิ์ของเขา แล้วก็เป็นสิทธิ์ของเรา มันเรื่องของเขา เรื่องของเขากับเรื่องของเรา เรื่องของเราคือหัวใจของเรา เรื่องของเราต้องเป็นความจริงในใจของเรา เรื่องของเรามันต้องให้มันได้พิสูจน์ก่อน พิสูจน์เป็นความจริง ความจริงแล้วเราถึงจะเชื่อ ถ้าเชื่อขึ้นมาแล้ว ถ้าเราเอาจริงๆ ขึ้นมา เราจะประพฤติปฏิบัติของเรา แล้วเป็นความจริงขึ้นมา เห็นไหม นี่ไง สูงสุดสู่สามัญ

สูงสุดสู่สามัญ แต่กว่าจะสูงสุดได้เราต้องกระเสือกกระสนเข็นครกขึ้นภูเขานะ ครกมันย้อนทับเราแบนแต่แต่นั้นนะ ไม่มีตัวมีตนเราเลย เวลาประพฤติปฏิบัติเป็นของคนอื่นทั้งสิ้น แต่เวลาผลประโยชน์จะเอา มันไม่มีหรอก ถ้าผลประโยชน์ของเขาก็ของเขา ถ้าใครไม่เปิดบัญชีก็โอนเงินเข้าไม่ได้ ใครหาหัวใจของตนไม่เจอ มรรคผลจะเกิดที่ตรงไหน คนทำน่ายังต้องมีนาเลย

คนทำนาทำไร่เขาต้องมีพื้นที่ของเขา ถ้าไม่มีพื้นที่ของเขาต้องเช่า เขาก็ต้องแบ่งครึ่ง แต่ถ้าเป็นของเขา ของเขาหมด เราต้องแสวงหาของเราอย่างนี้

นี่ใจ หัวใจเรียกร้องความช่วยเหลือๆ เขาไปเรียกร้องศูนย์ดำรงไม่ทำ ใ้อเราจะทำของเรา เราทำของเราขึ้นมา เขาไม่ทำแต่เราจะทำ เพราะอะไร เพราะมันเป็นผลประโยชน์กับเราทั้งสิ้น เราทำขึ้นมาให้เป็นประโยชน์กับเรา แล้วทำขึ้นมาให้เป็นสัจจะให้เป็นความจริงขึ้นมา พยายาม ผิดคน ผิดไม่เป็นไร คนไม่เคยทำอะไรผิดเลยคือคนไม่เคยทำงาน คนที่ทำงานผิดก็ช่างมันปะไร แต่ขออย่างเดียว กาลามสูตร อย่าเพิ่งเชื่อ ผิดแล้วก็ลอง ผิดแล้วพิสูจน์ พิสูจน์อยู่อย่างนั้นนะ ให้มันฟื้นขึ้นมาให้ได้ ให้มันเป็นขึ้นมาให้ได้ เพราะหัวใจเรียกร้องความช่วยเหลือ หัวใจเรียกร้องความช่วยเหลือ

ศูนย์ดำรงไม่ทำมันปล่อยปละละเลยเพราะมันไม่ใช่เจ้าของ ใ้อเราเป็นเจ้าของ ใ้อเราเป็นคนทุกข์คนยาก ใ้อเราเป็นคนเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ใ้อเราเป็นคนอมทุกข์ เราเป็นเจ้าของ เราเป็นคนมีความทุกข์ความยาก เราทำ เราทำ ผิดถูกช่างมัน ทำกันไปก่อน ทำแล้วพิจารณาไปหาหนทางที่ถูกต้องตั้งขึ้นมา ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมา เวลามันเป็นจริงขึ้นมาห้ศรัทธามาก สิ่งที่มีค่าๆ ใจ ธรรมเหนือโลกๆ เหนือโลกอย่างนี้ เหนือโลก

แต่โดยทั่วไปคนเคยทำได้หนึ่งแล้วมันเสื่อมไป เหนือโลกอยู่ตอนที่มันทรงศีล สมาธิ ปัญญา เวลามันเสื่อมแล้วยิ่งกว่าเปรตอีกนะ ทำลายเขาไปทั่ว เวลากิเลสมันตีกลับ กรรมฐาน ม้วนเสื่อม

ถ้ามันธรรมเหนือโลกๆ เราต้องรักษาให้มันเป็นอุปปธรรม ให้เป็นสัจจะให้เป็นความจริง อยู่กับเราทั้งสิ้น กุปปธรรม อกุปปธรรม กุปปธรรมคือเจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญ อกุปปธรรม ธรรมที่ไม่เสื่อม มันไม่เสื่อม มันสัจจะความจริงเลย

ใ้อที่เจริญแล้วเสื่อมๆ ถึงเวลามันเสื่อมไปแล้วนะ ร้ายยิ่งกว่าคนไม่ภาวนา ร้ายยิ่งกว่าเขา เพราะอะไร เล่ห์กลมันมากกว่าเขา แต่เราเอาความจริงของเราๆ นี่ทำเพื่อเรา หัวใจเรียกร้องความช่วยเหลือนะ หัวใจเรานี้แหละมันเรียกร้องความช่วยเหลือ แล้วใครจะไปช่วยเหลือมัน เรา จะช่วยเหลือด้วยสติปัญญาของเราใจ ศีล สมาธิ ปัญญา ศีลคือความปกติของใจ สมาธิคือจิตสงบมีความสุข ปัญญาคือพาหัวใจของเราให้รอดพ้นจากกิเลสต้นหาความทะยานอยาก เหว้ง